

PŘED STO LETY SE NARODIL MONS. ŠURÁNEK

Vzpomínám na svého spirituála

Napište o P. Šuránkovi

Byl jsem požádán, abych napsal článek o Mons. Šuránkovi. Slíbil jsem, ale napsání článku jsem stále odkládal. Netroufal jsem si. Kdo může psát o světcích?

Když jsem byl už přihlášen do semináře (olomouckým bohoslovcem jsem byl v letech 1941 až 1946), tázal jsem se jednoho bohoslovce, tehdy ze třetího ročníku, jak to v semináři vlastně chodí.

"Je tam ohromný spirituál," odpověděl, "a je to světec - P. Šuránek." Světec. Kdo je schopen psát o světcích? Tak všestranném, vzdělaném, milujícím i trpícím, raněným i statečným, který se umí radovat s radujícími a plakat s plačícími, mistrem sebevlády, který se vyzná v umění pronikat do srdcí všech. Kněz - světec, který studiem a modlitbou poznává Boha a jeho zjevení, který ví, jak se má žít, a zvláště, jak má žít kněz.

Kněz - světec, který ví, jak žijí lidé, muži i ženy, rodiče i děti, učitelé i žáci, dělníci i úředníci, věřící i nevěřící, unavení i rozpustilí... Kněz - světec, který rozumí svým svěřencům a nesmí ztratit (neřkuli zradit) jejich důvěru a musí najít způsob, jak je přivést k poznání a milování Božího Srdce a k poznání a milování lidí, kteří budou svěřeni jejich pastýřské péči, a to srdce musí být připravené a ochotné, duchovně zdravé, vskutku otcovské.

To vše - a ještě daleko, daleko více - věděl, žil a pokorně zjevoval P. Šuránek. Téměř jsem ztratil odvahu o něm psát...

Ale na něco jsem si vzpomněl...

V bolesti uzrává láska a odvaha

Před časem jsem byl hospitalizován ve šternberské nemocnici. Zdravotní sestra, už zkušenější, mě vedla pozorně do koupelny a věděla, že to bolí. Cestou mi řekla: "**Víte, že do nebička přijdeme jen tehdy, když hodně vytrpíme (viz Skutky apoštolů 14, 22).**"

Já na to: "Ano, sestro, já to vím; my o tom kážeme."

To je pěkné. Ale co, když noc co noc od bolesti nelze spát a prášky jsou bez účinku? To se i kněz naučí nejen kázat, ale vzývat svatého Jana Sarkandra ležícího na slámě s vymknutými údy a jazykem obracejícím listy Breviáře, ale i vzývat P. Šuránka, který umí vlévat tolik nové odvahy do unavených srdcí... A tak se stalo, že píšu pro naše čtenáře o našem kandidátu blahorečení, o služebníku Božím P. Antonínu Šuránkovi.

Z mých začátků ve škole P. Šuránka

V roce 1941, kdy jsem do semináře nastoupil, byla vlastní seminární budova zabraná pro Hitlerovu mládež - Hitlerjugend. My jsme byli během dne umístěni v budově kapitulního děkanství u dómu. Na noc jsme chodili do starých kanovníckých rezidencí ve Wurmově ulici. Studium bohosloví vedli otcové dominikáni. Spirituálem 1. ročníku byl Dr. František Cinek v rotundě sv. Barbory. Ostatní ročníky vedl P. Šuránek v kapli sv. Anny. Velmi brzy byli čtyři naši představení zatčeni a uvězněni: Dr. Cinek (po válce se vrátil a zemřel v roce 1966), milý přítel bohoslovců P. Antonín Kleveta (později byl propuštěn, zemřel v roce 1969), vicesuperior P. Jaroslav Šumšal (byl ubit v Osvětimi ještě v roce 1942), ekonom P. Kamil Jaroš (zemřel na pochodu smrti na rašelinových polích u Hamburku v roce 1945).

Válečné noční zatemnění bylo znásobeno skličujícím temnem násilí. Péče o světlo Kristovo pro celý seminář padla na bedra P. Šuránka. Počátkem druhého ročníku (v říjnu 1942) byla většina bohoslovců odváděna k totálnímu nasazení na práci v Říši. Na naše mladá srdce pochopitelně padla ohromná úzkost. Dominikán Dr. Silvestr Braitto se pokusil vzbudit v bohoslovcích obětavou náladu pro Krista a Církev. Jeho angažovaná řeč tehdy vyústila do výroku: "A vy půjdete do Říše jako apoštolé za ty kněze, kteří byli omylem vysvěceni před padesáti lety." Bylo to řečeno řečnický a silně. My jsme mu rozuměli. On chtěl zdůraznit, že kněžské působení není popředně národovecké, ani politické nebo hospodářské, ale podstatně náboženské a nadpřirozené. Někteří bohoslovci se málem začali na totální nasazení těšit, ale P. Šuránek vracel naše okamžité svatopetrské hrdinství (při poslední večeři) rozumně do skutečnosti.

Tehdy zůstalo v semináři sotva dvacet bohoslovců. Ale poměrně brzy se jejich počet ustálil přibližně na padesáti. Tak to bylo do konce války v roce 1945. Ráno před půl šestou kroužili v adventní tmě bohoslovci kolem mlčícího vodotrysku v zahradě u sv. Anny. O půl šesté začínal s námi nový den P. Šuránek na klekátku před svatostánkem: "Laudetur Jesus Christus. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Trojjediný Bože... děkuji ti za to, že tě smím pozdravit radostně na úsvitu nového dne." Těšili jsme se zvláště na čtvrtední konsiderace. Čekal jsem, až se P. Šuránek rozhorlí, zrudne, zvedne prst a řekne: "A ukáže se, zda jsme opravdu bohoslovci cyrilometodějští anebo jenom pytel shnilých brambor." A pak se před jeho dveřmi podle pořadníku, který jsme si sami sestavovali, řadili bohoslovci jako pokorní kajícíci. V noci, aspoň skulinou ve dveřích do chodby, probleskovalo světlo a P. Šuránek tůkal na stroji punkta k rozjímání a s pomocí bohoslovců je rozesílal všem jednotlivým v Říši od polárního kruhu až po Francii. Vzpomínám, jak dvakrát se zhroutil na klekátku při ranní modlitbě. Starší bohoslovci ho odnesli do sakristie. Tam se probral a přistoupil k oltáři Božímu...

Ten kněz - světec - věděl dobře, jaký je Bůh, co žádá jeho evangelium a jak je člověk slabý.

Proto patrně jeho myšlenky, slova i skutky měly ostré kontury. Jimi se nesmlouvavé zásady nesmazatelně vepisovaly do našich srdcí vlastně na celý život. Kněží si doposud uvědomují, že mají děkovat za svého vychovatele ke Kristu.

Úsudky lidské a výroky Boží

Setkal jsem se ojedinele i s názorem, že P. Šuránek byl psychopat. Nevadí. To se domnívali o našem Mistrovi i jeho příbuzní. "Ježíš vešel do jednoho domu... Jakmile o tom uslyšeli jeho příbuzní, vypravili se, aby se ho zmocnili; říkalo se totiž, že se pomátl na rozum." (Mk 3, 20-22) Tomu, kdo miluje svaté pravdy, svaté skutečnosti, tomu je jasné, že se Pán Ježíš na rozumu nepomátl. Chyba ale může být v rozumovém myšlení těch, kteří Pána Ježíše pozorují, popřípadě posuzují, byť by to byli i příbuzní. **O výlučnosti pravdy a o nekompromisnosti světců připomeňme ještě slova z knihy Moudrosti: "Bezbožní, kteří smýšlejí zvráceně, praví toto: Cíhejme na spravedlivého, je nám k ničemu a staví se proti našim skutkům. Je výčitkou našemu smýšlení, i dívat se na něho je k nesnesení. Vždyť jeho život se nepodobá jiným, jeho chování je přemrštěné."**

"Spravedlivý (tehdy) s velkou neohrožeností předstoupí před ty, kdo ho sužovali a pohrdali jeho úsilím. Při pohledu na něho budou zachváćeni hrozným strachem a užasnou nad jeho nečekanou spásou. S úzkostným povzdechem si pro sebe kajícíně řeknou: "To je ten, kdo nám byl kdysi k smíchu jako příklad potupy, nám pošetilým! Jeho život jsme považovali za nesmyslný a jeho konec za bezecný. Jak to, že je připočten k Božím synům a že jeho úděl je mezi svatými? Zbloudili jsme z cesty pravdy, světlo spravedlnosti nám nezasvitlo, slunce nám nevzešlo. Naplno jsme se vydali po stezkách nepravosti a záhuby, neschůdnými pustinami jsme se plahočili a cestu Hospodinovu nepoznali. Čím nám prospěla domýšlivost? A k čemu je nám, že jsme se chvástali bohatstvím?" (Moudr 5, 1-8)

P. Šuránek, jakožto svatý kněz, byl s pravdou Boží naprosto zajedno. Byl schopen přijmout potupu Ježíšovu za svou. Je jasné, že mu šlo o Pravdu, nikoliv o něho, je jasné, že mu šlo o výchovu bohoslovců v Pravdě.

Nepochopení patří také do údělu věrných následovníků Kristových. I úzkost a bolest. Když by si kněz posteskl u P. Šuránka na nepochopení, vzpomněl by patrně na svatého faráře arského Jana Vianeye (zemřel 1859). Ten položil svému stěžujícímu si spolubratru tyto otázky: "A modlil jste se? A postil jste se? A bičoval jste se?" - Je to patologické? Náš Mistr a Pán o tom kázal, také to dělal a nechal si to dělat od druhých. My známe cíle Boží i návody, jak jich dosáhnout. Nedivíme se častým výkřikům Šuránkovým: "Povinnost - největší slovo na světě! - Nic nechít a všechno dát." I na něho ovšem dolehla úzkost i bolest Ježíšova z Getsemanské zahrady. Když pobýval v Uherském Hradišti (1962 až 1968), sloužil mši svatou denně v pět hodin ráno v kostele, kdy tam ještě nikdo nebyl. Jinak žil v naprostém ústraní a nepřál si, aby si ho někdo navenek všímal. Byl ve svých Getsemanech sám s Ježíšem a jeho úzkostmi. Určitě to pokládal za období velmi pozeňnané. **Neboť Ježíš nevykoupil svět svou učeností nebo technickým zlepšovacím návrhem, ale bolestí, kterou vzal na sebe z poslušnosti.** To je příklad kněžského vychovatele.

P. Šuránek spirituálem i dnes

Dne 3. listopadu 2002 uplyne 20 let od jeho smrti. Počátkem června 2002 požehná arcibiskup Jan

Graubner v Ostrožské Lhotě nové pastorační centrum a sochu P. Šuránka.

Kéž nám, zvláště kněžím, připomíná tato socha stále živý Šuránkuv odkaz. Od Šuránkova působení v kněžském semináři se mnoho změnilo. Doba i lidé. Seminář i kněží. Rodiče i děti. Mládež i bohoslovci. Nevím, zda méně nebo více nadšeně zpívají Blíž k tobě, Bože můj a Nastokrát buď pozdravena, ó Matičko Hostýnská! **Lidská srdce zůstávají stále stejná - jako srdce Davidovo tři tisíce roků před námi, nebo srdce svatého Augustina ve čtvrtém století křesťanském. Lidská srdce se musejí stále připodobňovat k Srdci Ježíšovu.** Ne naopak. Evangelium Ježíše Krista nepřítakává, nepřikyvuje chybným (neřku-li hříšným) trendům myšlení a jednání společnosti (i kdyby si to ta společnost přála), ale společnost se musí z vlastního rozhodnutí - výrazně vlivem a prostřednictvím svědomitých křesťanů - připodobňovat evangeliu. (Uvědomují si lidé, členové společnosti, kdo to vlastně ta společnost je?) A především musí evangelium žít sama Církev! P. Šuránek by nám naprosto přesvědčivě přečetl slova sv. Pavla z listu Galat'anům (1, 6-9): "Divím se, že se od toho, který vás povolal v Kristově milosti, tak rychle uchylujete k jinému evangeliu. Ale to naprosto není nějaké jiné evangelium. To vás jen jistí lidé matou a rádi by překroutili evangelium Kristovo. Ale i kdybychom vám my sami nebo anděl z nebe hlásali evangelium odchylné od toho, které jsme vám hlásali, buď proklet. Co jsem řekl, opakuji ještě jednou: hlásá-li vám kdo evangelium odchylné od toho, které jste přijali, buď proklet."

Závěr

Psal jsem, jak si na P. Šuránka vzpomínám. A jak to myslím. Jiní mohou vzpomínat a psát dál. Teprve mozaika slov a myšlenek by nám věrněji zjevila opravdovost P. Šuránka.

P. Erich Pepřík

Životní pouť Mons. ThDr. Antonína Šuránka

29. 5. 1902 narozen v Ostrožské Lhotě

1914 až 1922 student klasického gymnázia v Uherském Hradišti

1922 až 1926 bohoslovec kněžského semináře v Olomouci

5. 7. 1926 vysvěcen na kněze v Olomouci

1926 až 1929 kaplan ve Slatinicích

1929 až 1948 spirituál kněžského semináře v Olomouci

1948 až 1950 kaplan u sv. Mořice v Olomouci a suplující profesor na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě

1950 až 1951 kaplan ve Velkém Ořechově

1951 až 1955 vězněn v internačním klášteře v Želivě

1955 až 1962 dělník ve vápence Štramberk

1968 až 1970 prozatímní spirituál v kněžském semináři v Olomouci

1975 až 1982 bez státního souhlasu

3. 11. 1982 zemřel v nemocnici v Ostravě-Petřkovicích